

POSTANOWIENIE

23 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M. S.

z udziałem A. H., M. J. i E.G.

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej M. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 2 grudnia 2022 r., V Ca 1929/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Ustawodawca wyraźnie redakcyjnie wyodrębnił przesłanki tzw. przedsądu od tzw. podstaw kasacyjnych unormowanych w art. 398³ § 1 k.p.c., którymi jest naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (pkt 1) oraz naruszenie przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (pkt 2). Obowiązkiem skarżącego jest zatem sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do

przytoczonych przesłanek przedsądu, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że w zakresie podniesionych przez niego zarzutów skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a jako rażące przede wszystkim należy ocenić popełnione przez Sąd I, jak i II instancji naruszenie art. 235² § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. Zarówno Sąd I, jak i II instancji połączył swą funkcję wymiaru sprawiedliwości z funkcją, jaką pełni biegły sądowy, tj. osoba posiadająca wiedzę w określonej dziedzinie. Zdaniem wnioskodawcy wyłącznie opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji byłaby miarodajna do ustalenia czy zniesienie współwłasności nieruchomości objętej niniejszym postępowaniem jest możliwe i prawnie dopuszczalne.

W żadnym wypadku nie można przyjąć, że o spełnieniu przesłanki oczywistego naruszenia prawa mogłyby świadczyć argumenty podniesione przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący przeoczył, że treść art. 278 § 1 k.p.c. odwołuje się do zasięgnięcia opinii przez sąd „w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych”. O tym, że rozstrzygnięcie sprawy wymaga wiadomości specjalnych wówczas, gdy przy jej rozpoznawaniu wyłoni się zagadnienie, którego wyjaśnienie wykracza poza zakres wiadomości i doświadczenia życiowego osoby nie posiadającej wiadomości specjalnych z określonej dziedziny wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z 4 października 2000 r., III CKN 1238/00. Sąd Najwyższy dodał, że opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi rozeznania w kwestii wymagającej takich wiadomości specjalnych.

Motywy pisemne przedstawione przez Sądy *meriti* wyraźnie nakreśliły stan faktyczny sprawy, w którym na tle rodzinnym i spadkowym doszło do zawarcia ugody sądowej w sprawie w przedmiocie działu spadku w postępowaniu I Ns [...]. Z uzasadnienia wynika, że pokłosiem tej ugody jest utrwalony stan rzeczy, zgodnie z którym wydzielona działka ewidencyjna nr [...] pełni niezbędną funkcję dojazdową

do działek ewidencyjnych nr [...]1, [...]2 oraz [...]3 i to niezależnie od istniejącej alternatywnie, lecz pozornej, możliwości dojazdu do tych działek inną drogą od strony ul. [...]. Z rozważań Sądu Okręgowego, który za własne przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy, wynika bowiem, że możliwość ta jest w istotnym stopniu ograniczona, gdyż droga od strony ul. [...] przez większą część roku jest nieprzejezdna. Zniesienie współwłasności działki nr [...] doprowadziłoby w istocie do likwidacji drogi dojazdowej poprowadzonej tą działką, będącą obecnie we współwłasności wnioskodawcy i uczestników. Taka niekorzystna zmiana powodowałaby wyłącznie pogorszenie sytuacji właścicieli działek nr [...]4, [...] oraz [...]3. Sądy *meriti* prawidłowo powiązały tak przedstawione ustalenia faktyczne z rozważaniami, obejmującymi wykładnię przepisów art. 210 k.c., art. 211 k.c. i art. 212 § 2 k.c. Niewątpliwie, zniesienie współwłasności w sposób proponowany przez skarżącego (a wcześniej jego poprzedniczkę prawną) powodowałoby trwałe zamknięcie działki nr [...] poprzez jej ogrodzenie w granicach niedostępnych dla uczestników i tym samym skutkowałoby odjęciem istotnej funkcji drogi dojazdowej, którą pełni dla działek, których są oni właścicielami.

W ocenie Sądu Najwyższego samo zaś ustalenie okoliczności faktycznych prowadzących się do oceny czy i jakie znaczenie dla określonych nieruchomości ma droga dojazdowa położona na przylegającej do nich działce, a w szczególności przyjęcie, że nieruchomość stanowiąca przedmiot współwłasności służy wszystkim współwłaścicielom, umożliwiając korzystanie z sąsiadujących nieruchomości „głównych”, zwłaszcza przy niewysokim stopniu skomplikowania sprawy, a także przy względnie zgodnym i stabilnym stanie stosunków między poszczególnymi współwłaścicielami, nie wymaga wiadomości specjalnych, a w związku z tym skorzystania z opinii biegłego sądowego. Do wyłącznej dyspozycji sądów orzekających należało bowiem stwierdzenie czy wiadomości specjalne niezbędne są im do rozwikłania problemów wyłaniających się na kanwie ustalonych okoliczności faktycznych. Ocena specjalisty z zakresu geodezji okazała się jednak w tym wypadku zbędna, co Sąd Okręgowy należycie wykazał w treści uzasadnienia.

Należało zatem ocenić, że skoro „oczywista zasadność” skargi kasacyjnej wymaga wykazania, iż doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa

materialnego lub procesowego, które spowodowało wydanie oczywiście wadliwego orzeczenia, to w sprawie Sądy *meriti* do takiej wadliwości nie doprowadziły. Samo zapoznanie się z treścią wniosku, przeprowadzone bez pogłębionej analizy, nie pozwala w ogóle dostrzec żadnej wady w orzeczeniu, która byłaby widoczna na pierwszy rzut oka dla prawnika, dysponującego przeciętną wiedzą dotyczącą przepisów prawa w tym zakresie. Dlatego w niniejszej sprawie nawet wskazanie, że skarżący dopatrzył się naruszenia przepisów art. 235² § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. nie mogło doprowadzić do oczekiwanego przez niego skutku w postaci przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[ał]